

PROGRAMA MARC D'EDUCACIÓ
PRESENTAT PER LA CUP DE
BLANES

MAIG DE 2011

<http://blanes.cup.cat>

blanes@cup.cat

Programa marc educació.

Com entenem l'educació

Entenem l'educació com el procés de socialització i aprenentatge en el que **els agents educadors són capaços d'establir un diàleg amb els infants i joves**, i de dissenyar estratègies que donin resposta a les seves necessitats i demandes. Aquest diàleg, aquesta comunicació són a l'arrel de l'educació en la diversitat.

Entenem l'educació en la seva dimensió integral com una **xarxa d'agents educatius formals i informals** que **comparteixen** les experiències i la informació per tal de generar un coneixement més ampli al voltant de la resolució dels reptes que vivim i que, de manera conjunta, **transformen l'entorn local i global**.

Entenem l'educació com un **eix transversal** en el qual s'han d'implicar totes les instàncies i **han de col·laborar tots els agents socials** que treballen en el dia a dia amb els infants i els joves: la coresponsabilització dels centres educatius, serveis i administracions, famílies, entitats de lleure, associacions culturals i veïnals... és de vital importància per iniciar un treball comunitari que permeti plantejar i assolir uns objectius comuns.

Els reptes de l'educació

Els reptes de l'educació per als propers anys són, d'una banda, la necessària concepció de l'educació com un **espai de ciutadania** per a tothom i on la **diversitat, la democràcia participativa i la cohesió social** en siguin nous pilars.

D'altra banda, cal reforçar el lligam inequívoc entre **educació i emancipació**, entenent emancipació com la capacitat de cadascú **d'autodeterminar-se**, lliure de dogmes o prejudicis i, alhora, la necessària capacitat de **trobar una feina digna**.

L'objectiu del procés educatiu ha de ser, doncs, **transformador** per tal de no reproduir allò que no volem de la nostra societat actual.

La realitat de l'escola d'avui: una representació a petita escala de la nostra societat

Compartim l'apreciació de què l'escola ha esdevingut l'escenari on es representa a petita escala la realitat que la nostra societat viu actualment.¹ L'escola, ha d'assumir moltes competències i ha de fer front a múltiples situacions diverses.

La realitat dels **nous models familiars i de socialització** i la seva incidència en els infants i joves, la **desigualtat social creixent** dins el municipi i la **mobilitat de l'alumnat**, directament relacionada amb la mobilitat social, ens plantegen nous reptes que cal enfrontar amb **coordinació, flexibilitat i participació**, alhora que abocant més recursos i racionalitzant l'ús dels existents.

A més, el centre educatiu és l'únic espai de contacte obligatori entre els infants i joves, independentment del seu origen i de les seves necessitats educatives específiques. És inqüestionable, doncs, que els centres educatius han de donar resposta a la **diversitat d'alumnes** que s'hi escolaritzen, oferint a tota la població escolar els màxims recursos possibles.

La diversitat cultural: una realitat que cal gestionar amb noves pautes i més mitjans

Aquesta diversitat, relativament nova, la **manca d'aportacions pedagògiques referencials i la manca de mitjans adequats** fan que la **incorporació d'alumnes d'origen immigrant** es visqui amb cert recel i desconcert, tant per part de molts professors, pares i alumnes "autòctons", com per part dels infants i joves d'origen immigrant - que s'incorporen a una realitat cultural més o menys desconeguda o

¹ Espai de ciutadania- varis autors, col.lecció *Esmolet. Esplac*

aliena- i les seves famílies. I tot plegat pot donar lloc a situacions que es perceben com a problemàtiques, incòmodes, de risc, etc.² Parlem, doncs, d'una realitat que cal gestionar amb noves pautes i mitjans.³

La diversitat social: una realitat que cal gestionar amb noves pautes i més mitjans

La crisi ha aguditzat les diferències socials i ha incrementat la precarietat d'amplis sectors de la població; això planteja un increment en la demanda de recursos que abarquen un ampli ventall de demandes, des de beques de menjador, material escolar i mobilitat a beques d'atenció per cobrir les necessitats educatives especial i específiques.

La resposta a aquesta situació de desigualtat social ultrapassa evidentment el marc concret de l'escola i s'ha de tractar de forma trasnversal, però des de l'àmbit educatiu cal:

- Potenciar la pedagogia social vers a les famílies des dels estaments ja existents (serveis socials, comissió d'atenció a la diversitat, professorat d'educació especial) per tal que es puguin optimitzar els recursos, entesos com a béns públics que cal compartir.
- Garantir la transparència i correcta gestió del recursos per part de tothom.
- Fomentar la participació activa de les famílies per tal de contribuir a una resposta comunitària.

Les noves realitats familiars. La necessitat d'escoles bressol.

Dins del municipi de Blanes trobem 3 escoles bressol municipals i 3 llars d'infants privades i reconegudes pel departament d'ensenyament.

Els tres centres municipals ofereixen 242 places per a la escolarització d'infants d'entre 0 i 3 anys.

Actualment hi ha 433 preinscripcions pel primer curs del segon cicle d'infantil, cosa que posa de manifest que les 242 places dels tres cursos del primer cicle són insuficients. Mirades aquestes dades a grans trets s'intueix que la població de 0 a 3 anys dins del municipi ronda als 700 infants.

La gestió de les escoles bressol del municipi recau en empreses externalitzades subcontractades per l'ajuntament les quals s'encarreguen tant de la gestió del personal laboral com del personal no docent. Val a dir, però, que la línia pedagògica de les escoles bressols la fixa, seguint un criteri comú als tres centres, l'ajuntament.

Tenint en compte les noves realitats familiars representades per mares treballadores, famílies monoparentals, i nuclis familiars formats exclusivament per pares i fills les escoles bressols han d'assumir la tasca de conciliació de la vida familiar amb la laboral oferint la possibilitat de gaudir d'una atenció de qualitat per a els infants que hi assisteixen.

² *També cal tenir present que, quan parlem dels infants i joves d'origen immigrant, ens referim a un col·lectiu heterogeni que presenta necessitats educatives (formals i no formals) específiques que cal atendre: tot i que tenen en comú molts aspectes pel fet de ser infants o joves d'origen immigrant, es troben en situacions diferents els nascuts i escolaritzats a Catalunya, els nousvinguts a conseqüència del reagrupament familiar i els que han fet el procés migratori en solitari (que, normalment, són nois). I tampoc podem oblidar. I tampoc podem oblidar la existència a la nostra vila d'infants i joves que pertanyen al poble gitano i viuen altres referents culturals.*

³ Jornades per a reformular la ciutadania. Sos racisme- 2010

Per una distribució equilibrada de l'alumnat: cap a un pla d'escolarització extensiva

El repte de l'atenció a la diversitat exigeix una **distribució equilibrada de l'alumnat** que tots els centres, públics o concertats, han d'assumir. L'ajuntament ha de ser el garant del seu compliment establint **mecanismes reguladors** i de racionalització en l'actual model de zona única de matriculació. En aquest sentit, com a CUP de Blanes proposarem l'estudi, debat i implementació - intentant arribar al major grau possible de consens entre tots els agents implicats-, d'un **pla d'escolarització extensiva** perquè entenem que facilitarà l'existència d'aules més equilibrades, la integració i cohesió social dels alumnes i les famílies i, en suma, el procés d'ensenyament i aprenentatge. Els passos serien els següents:

1.- Trobada prèvia entre els serveis socials, EAP, PLACI, psicopedagogs i directores dels centres per tal de determinar els alumnes amb necessitats educatives especials o d'atenció suplementària.

2.- Distribució equitativa i quantitativament per igual a les escoles de la ciutat d'aquests alumnes.

3.- Matriculació de la resta d'alumnes seguint els paràmetres establerts pel departament d'Educació (presència de germans majors al centre i residència). En cas de falta de places l'ajuntament compensarà amb la gratuïtat del transport i del dinar dels alumnes que hagin de desplaçar-se.

Les escoles concertades han d'entrar a formar part del sistema educatiu municipal, seguint les polítiques que marqui l'ajuntament, qui, en cas d'incompliment hauria de sol·licitar la supressió del concert als centres que no acceptin la matriculació del nombre proporcional d'alumnes amb necessitats educatives especials o d'atenció suplementària.

Cal remarcar que des de la CUP apostem per l'ensenyament públic i, per això, en cap cas no donarem suport per activa o per passiva a cap decisió política que impliqui la creació de centres privats, l'ampliació de línies privades i el transvasament de fons públics a aquests centres.

Considerem, a més, que l'ajuntament ha de contribuir a prestigiar els centres públics mitjançant campanyes realitzades en sintonia amb les comunitats educatives.

Educació, convivència i cohesió social

El rol de l'educació formal en la convivència, la cohesió social i l'assoliment de la plena ciutadania per aquells que encara no són participants plenament de la nostra societat és cabdal. Però la gestió de la convivència és una **responsabilitat** que recau en el **conjunt de la ciutadania** i que es pot transferir paral·lelament

- cap als **poders públics**, a través de l'educació, els serveis socials, la regulació del mercat de treball o l'ordenament jurídic.
- cap a altres **estructures cíviques i socials** generalment més properes, igualment necessàries i igualment implicades en el progrés social: associacions, moviments socials, grups de solidaritat, ONG, l'economia social, sindicats o publicacions, per esmentar-ne algunes).

Només un sistema escrupolosament democràtic i transparent pot garantir la cohesió social a partir de la incorporació efectiva de tots els seus individus a l'exercici de la ciutadania. Un dels fonaments de la cohesió social és precisament la implicació de tots els membres en la seva gestió: tots i cada un d'ells tenen una fracció de responsabilitat cap a la comunitat.

L'educació no formal

En aquesta línia, des de la CUP de Blanes entenem que, a banda de l'educació formal, cal prendre especial atenció a l'educació no formal per al jovent, perquè és un dels elements fonamentals per a la cohesió social.

“La capacitat socialitzadora de les entitats de lleure i la constant dinàmica de construcció i expressió d’identitats col·lectives a través de diversos elements identificatius conformen un espai social de relació i participació social que és obligatori tenir en compte”.⁴

En aquest sentit, l’ajuntament ha de fer una aposta decidida per implementar plans que fomentin la col·laboració entre els escoltes, esplais, les entitats de lleure, els centres juvenils... i l’escola com a agents educatius que treballen amb els mateixos infants i joves.

Propostes de la CUP

Un Projecte Educatiu de Ciutat

Lluitarem perquè “Blanes, ciutat educadora” esdevingui quelcom més que un eslògan

Si ens identifiquem amb el criteri de què l’educació no només pertany a l’àmbit educatiu formal, sinó que forma part de tota la societat, hem de lluitar perquè la nostra ciutat esdevingui, de veritat, una ciutat educadora. Entenem que aquest projecte, és llarg i des de la CUP pensem que s’ha de treballar en l’àmbit de l’ajuntament per tal de garantir la continuïtat sigui quin sigui l’equip de govern de la ciutat, ja que va més enllà dels quatre anys de legislatura.

El concepte de “ciutat educadora”, ara per ara, està pràcticament buit de contingut a Blanes. Ha quedat reduït a una oferta d’activitats proposada de forma unidireccional des de l’ajuntament però descontextualitzats de les necessitats reals dels centres educatius, sense cap tipus de continuïtat ni avaluació, i on els centres escolars n’esdevenen només simples consumidors.

Per un altre costat, els plans educatius d’entorn, que s’han vingut plantejant en aquest marc, pateixen dels mateixos defectes i de la manca d’avaluació; creiem, també, que els documents generats d’aquesta avaluació haurien de ser accessibles a tothom.

Si volem donar resposta als reptes educatius del futur hem de dotar-nos d’un veritable Projecte Educatiu de Ciutat capaç d’integrar, coordinar i potenciar totes les polítiques educatives del nostre poble.

Entenem que el PEC s’ha de situar en un marc que connecti sinergies i fomenti la cohesió de la població; però a més possibiliti canvis estructurals; fomenti una democràcia participativa de tendència horitzontal; diagnostiqui carències per garantir les intervencions assistencials quan calgui i la igualtat d’oportunitats sempre; i sigui capaç de preveure situacions de conflicte per enfrontar-les amb temps i recursos.

En els pròxims quatre anys com a CUP lluitarem perquè a Blanes s’iniciï aquest projecte amb el necessari **impuls polític** per tal d’aconseguir l’elaboració d’un **bon diagnòstic** amb un treball sistemàtic i coordinat que ens permeti identificar i documentar els recursos, detectar els principals problemes i potencialitats i **delimitar els objectius estratègics**. L’inici d’aquest projecte haurà de ser compatible amb la prioritització i desenvolupament de mesures concretes.

Donarem especial importància a les següents actuacions:

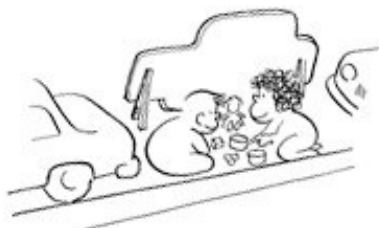
- **Elaboració d’un mapa de recursos educatius** per tal de fer inventari, classificar i ordenar el conjunt de recursos formals, no formals i informals de la nostra ciutat.
- **Atribució de tasques i funcions** envers la comunitat **als serveis municipals** (escoles, CAP, poliesportius, locals...), per tal d’integrar esport, lleure, cultura, inserció laboral..., amb un ús racional i coresponsable dels recursos per part de tots els agents implicats en les tasques educatives (família, escola, societat...)
- **Elaboració d’un llistat de criteris pedagògics** funcional i arrelat a la realitat de les necessitats educatives de Blanes.

⁴ *idem 3*

- **Activació d'una xarxa dels agents educadors** amb una comunicació flexible i àgil, que permeti determinar quins recursos municipals s'han d'oferir i com s'ha de fer per atendre les necessitats reals.
- **Activació d'una xarxa d'entitats** dinàmica i real que permeti la cooperació, l'organització i l'ús del carrer espai educatiu no formal.
- **Dinamització i avaluació** sistemàtica dels plans vigents (per ex. pla educatiu d'entorn) i proposta de noves iniciatives relacionades amb el coneixement del nostre context, la participació i la reciprocitat:

Ø Rutes escolars:

El primer pas per retornar l'autonomia als infants és demanar que vagin sols a casa sense ser acompanyats per un adult. per a poder-ho dur a terme cal una treball constant les famílies, els col·lectius ciutadans i la distribució urbanística crein les condicions socials i ambientals favorables.⁵

FRATO'02

Ø Consistori infantil

Una de les maneres més riques i significatives de la participació infantil és la creació del consistori infantil. Aquest projecte es basa en la certesa que els infants poden contribuir a la millora del govern del municipi⁶.

Ø Escola de pares i mares

espai de comunicació, reflexió i formació al voltant de temes relatius a la criança dels fills (resolució de conflictes, pautes educatives, recolzament escolar...) En definitiva fomentar la relació, cooperació i coordinació entre els docents i la família.⁷

Ø Activitats relacionades amb el coneixement de la ciutat

Ø Activitats per conèixer les diferents cultures de la ciutat

Ø Jo+Ells = nosaltres /projecte famílies guia

La família i l'escola tenen un paper important en la construcció d'aquesta societat enfortida per uns valors que la fan característica, única i exemplar. Per això, és bo que treballin freqüentment en la mateixa direcció. **Les famílies novingudes, quan realitzen el procés d'acomodació a la nostra ciutat, desconeixen l'organització i l'estructura del nostre país. Per això és bo acollir-les, informar-les i acompanyar-**

⁵ <http://www.lacittadeibambini.org/spagnolo/home.htm>

⁶ idem del punt 5.

⁷ <http://www.escolademaressipares.com/web/about>

les en aquest procés.

Per tant, és hora que tots plegats adoptem un compromís social participant en accions que fomentin i gestionin la convivència i la cohesió social.⁸

- Ø Jornades de bones pràctiques educatives
- **Potenciació de serveis municipals actualment saturats, insuficients o externalitzats**
 - Ø Casals d'estiu municipals.
- **Creació d'una borsa d'agents** educadors d'àmbits formal, no formal, social, tecnològic... que puguin donar resposta a al marc d'actuacions fixades pel PEC.
- **Creació de més places municipals d'escola bressol.**
- **Gestió de les escoles bressols per part de l'ajuntament**, sense la necessitat que s'externalitzi aquesta gestió a cap empresa privada.

Detecció de problemes i apunts de possibles solucions

Considerem que l'ajuntament s'ha d'implicar en la resposta a tota una sèrie de problemes, tot i que molts s'escapen a les seves competències concretes. Veiem algunes:

Professionals de l'ensenyament.-

- Plans de formació i trobades d'intercanvi d'experiències sobre les noves realitats que els docents han de gestionar a les aules i d'apropament dels professionals al seu àmbit d'incidència.
- Plans de motivació dels docents.
- Mesures que puguin incidir en la proximitat habitatge – lloc de treball (potenciació de les permutes, etc)
- Estabilitat en els centres
- Racionalització i repartiment de les reduccions de jornada.

Alumnes.-

- Percepció de l'alumne com a subjecte actiu del procés educatiu
- Plans de participació escolar i interescolar. L'única manera d'aprendre a participar és participant.
- Plans d'actuació per tal d'aconseguir la implicació dels alumnes en la gestió i mediació de la conflictivitat a l'aula.
- Plans de foment d'hàbits socials i col·lectius.
- Foment de la seva associació a espais de lleure
- Potenciació de les tutoritzacions emocionals i individualitzades

Pares

- Actuacions i campanyes tendents a fomentar entre els pares el prestigi dels centres i dels docents.
- Impuls d'escoles de pares que responguin a les seves necessitats reals
- Plans d'actuació per tal d'aconseguir la implicació i complicitat dels pares en la gestió del centre.

Ajuntament

- Municipalització, estabilitat i formació dels integradors socials, tècnics en absentisme, vetlladores etc.
- Ofertes de lleure de proximitat aprofitant els recursos municipals.
- Creació, dinamització i implicació d'equips d'educadors de carrer.

⁸ www.vic.cat/uploads/Edu_Inici/joellsnosaltres.pdf